

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Fokusa,
Reformista i nezavisnih
zastupnika

Zastupnik Dario Zurovec

Zagreb, 13. listopada 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zaključak uz prijedlog zakona o službenoj iskaznici, prvo čitanje, P.Z. br. 319

Na temelju čl. 165. Poslovnika Hrvatskoga sabora Klub Fokusa, Reformista i nezavisnih zastupnika predlaže uz P.Z. o službenoj iskaznici sljedeći

ZAKLJUČAK

Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku 90 dana od donošenja ovoga zaključka predloži Hrvatskom saboru izmjene i dopune ovoga Zakona kojima će se utvrditi i detaljno zakonodavno propisati možebitne načine zlouporabe službene iskaznice, nadležno tijelo koje ima ovlasti za utvrđivanje možebitnih zlouporaba, u kojim točno definiranim rokovima se opozivaju certifikati i u slučaju prestanka radnog odnosa službenika ili udaljenja iz radnog mjesta istog. Zatim se predlaže uređivanje lakših i težih stegovnih prijestupa državnih i pravosudnih službenika i dužnosnika, odnosno utvrđivanje da li jedan prijestup razlog za lakšu ili težu povredu službene dužnosti. Nužno je dakle da se jasno definira pojam zlouporabe i ostalih prekršaja.

OBRAZLOŽENJE

S ciljem da se primjenom ovoga Zakona pojednostave i ubrzaju postupci koji se provode pred državnim tijelima zbog jednostavnijeg pristupa različitim bazama podataka i aplikacijama koje zaposlenici državnih tijela koriste za obavljanje poslova te korištenja elektroničkog potpisa akata kako bi se time stvorile pretpostavke za učinkovitiji i sigurniji rad državnih tijela u digitalnom okruženju.

U čl. 11 P.Z. je manjkavo propisano koji su to mogući načini zlouporabe službene iskaznice, tko utvrđuje da je došlo do zlouporabe, kada se točno opozivaju certifikati odnosno kada se pravomoćno utvrđuje da je iskaznica zloupotrijebljena ili kada službeniku radi toga prestaje radni odnos.

Nije razvidno kako će dalje raditi ako nema iskaznicu kojom sve potpisuje ili ukoliko je i dalje na svojem radnom mjestu u slučaju da nije s njega udaljen ili mu nije otkazan ugovor o radu, na koji je način predviđeno da će isti izvršavati radne obveze.

Nadalje potrebno je uvrstiti i u zakon načine uređivanja lakših i težih stegovnih prijestupa državnih i pravosudnih službenika i dužnosnika, odnosno da li je i kada je jedan prijestup razlog za lakšu ili težu povredu službene dužnosti kako bi se razjasnila i gore navedena pitanja.

Sukladno u čl. 13 P.Z. o službenoj iskaznici „Novčanom kaznom od 10,00 do 60,00 eura kaznit će se za prekršaj korisnik službene iskaznice:

1. ako bez odgode ne obavijesti nadležni registracijski ured da je izgubio službenu iskaznicu ili na drugi način ostao bez nje (članak 11. stavak 1. točka 1. i stavak 2. ovoga Zakona)

2. ako zloruporabi službenu iskaznicu (članak 11. stavak 1. točka 2. ovoga Zakona)

3. ako bez odgode ne obavijesti nadležni registracijski ured da je službena iskaznica oštećena na način da je otežano ili onemogućeno vizualno ili strojno čitanje podataka u vizualno ili strojno čitljivoj zoni ili je djelomično ili u potpunosti prelomljena ili zbog bilo kojeg drugog razloga ne služi svrsi (članak 11. stavak 1. točka 4. i stavak 2. ovoga Zakona),

4. ako bez odgode ne obavijesti nadležni registracijski ured da su se promijenili podaci o njegovom osobnom imenu ili osobnom identifikacijskom broju, odnosno da su se promijenili drugi podaci navedeni u službenoj iskaznici (članak 11. stavak 1. točka 6. i stavak 2. ovoga Zakona).“

Predlaže se razdvajanje zloruporabe od ostalih prekršaja, s obzirom da je sadržajno pravno distingvirana budući da se radi o prekršaju koji se može počinuti jedino svjesnim „činjenjem“, dok ostali prekršaji spadaju u sferu djela počinjenih „nečinjenjem“ (npr. ukoliko ne prijavi i/ili ne obavijesti).

Naime same posljedice jednog prekršaja počinjenog zloruporabom vrlo će vjerojatno biti puno teže i značajnije od ovih manjih prekršaja, te treba za takav slučaj propisati i veću kaznu.

Uzimajući u obzir da neka djela koja počinu službena osoba u obavljanju službe spadaju i u kazneno zakonodavstvo onako kako propisano čl. 146 Kaznenog zakona „*Tko protivno uvjetima određenima u zakonu prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke fizičkih osoba, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine. Ako isto to kazneno djelo počinu službena osoba u obavljanju službe, kaznit će se kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina.*“ Te čl. 279 je propisano da „*Službena ili odgovorna osoba koja u službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis unese neistinite podatke, ili ne unese kakav važan podatak, ili svojim potpisom odnosno službenim pečatom ovjeri takvu ispravu, knjigu ili spis s neistinitim sadržajem, ili koja svojim potpisom odnosno službenim pečatom omoguću izradu isprave, knjige ili spisa s neistinitim sadržajem kaznit će se kaznom zatvora od 6 mj do 5 g.*“

Zaključno, zloruporabu valja definirati ili kao službeničko stegovno djelo (kako bismo izbjegli da se provede prekršajni postupak počinitelj bude kažnjen, a ukoliko se utvrdi da ima elementa kaznenog djela, naiđemo na probleme u samom kaznenom postupku, odnosno prigovore tipa „*ne bis in idem*“ iliti „ne dva puta o istome“).

Ukoliko se ustraje na tome da zloruporaba ostaje u sferi prekršaja, valjalo bi temeljito pravno obrazložiti određene slučajeve koji se imaju smatrati prekršajima, ili izuzetke u smislu „izuzev zloruporaba kojima je došlo do počinjenja kaznenog djela, u kojim slučajevima će kazna biti određena nakon provedenog kaznenog postupka.“

Predsjednik Kluba zastupnika Fokusa, Reformista i nezavisnih zastupnika

Dario Zurovec

